

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ МӨСЛИМ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ
IV ЧАКЫРЫЛЫШ XLIX УТЫРЫШЫ**

КАРАР № 91

Мөслим авылы

« 22 » май 2023 ел

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Мөслим
авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турындагы нигезләмә турында**

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль законнарға, «Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы» 2013 елның 23 июнендәге 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына ярашлы рәвештә Мөслим районы прокуратурасының 09.01.2023 N 02-08-01-2023 протестын карап чыгып, Мөслим муниципаль районы Мөслим авыл жирлеге Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Мөслим авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Мөслим авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Мөслим авыл жирлеге Советының 16.12.2021 елның 52 нче номерлы карарының үз көчен югалтуын танырга.
3. Әлеге карарны Мөслим авыл жирлеге территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында, Мөслим муниципаль районының Мөслим авыл жирлеге сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә игълан итәргә һәм «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» (PRAVO.TARSTAN.RU) урнаштырырга.
4. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккач үз көченә керә.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

**Мөслим авыл жирлеге
Башлыгы**

А.Р.Хужин

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Мөслим авыл
жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Мөслим авыл жирлегендә муниципаль хезмәт (алга таба Жирлек) Россия Федерациясе Конституциясе, 2003 елның 06 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» №131-ФЗ номерлы Федераль законнар, 2007 елның 02 мартындагы 25-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» № 25-ФЗ номерлы, Татарстан Республикасы Конституциясе, 2013 елның 25 июнендәге № 50-ТРЗ номерлы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Законы, шулай ук Мөслим муниципаль районының Мөслим авыл жирлегенә Уставы (алга таба - Поселение) нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.2. Жирлектә муниципаль хезмәтнең төп принциплары муниципаль хезмәт турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

1.3. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләр белән хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

1.4. Муниципаль хезмәт - хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында даими нигездә гамәлгә ашырыла торган гражданның һөнәри эшчәнлегенә.

1.5. Россия Федерациясе муниципаль хезмәтне һәм дәүләт граждан хезмәтне үзара бәйләнеше түбәндәге юллар белән тәмин ителә:

1.5.1. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын һәм дәүләт граждан хезмәтне вазыйфаларын биләү өчен төп квалификация таләпләренә бердәмлегенә;

1.5.2. муниципаль хезмәт һәм дәүләт гражданлык хезмәтне үткәндә чикләүләр һәм йөкләмәләр бердәмлегенә;

1.5.3. муниципаль һәм гражданлык хезмәтне һәм өстәмә һөнәри белем өчен кадрлар әзерләүгә таләпләренә бердәмлегенә;

1.5.4. дәүләт граждан хезмәтне стажын исәпләгәндә муниципаль хезмәт стажын исәпкә алу һәм муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә дәүләт граждан хезмәтне стажын исәпкә алу;

1.5.5. муниципаль хезмәткәрләренә һәм дәүләт граждан хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләүнең төп шартлары һәм социаль гарантияләренә нисбәтне;

1.5.6. муниципаль хезмәт үткән гражданны һәм дәүләт гражданлык хезмәтне үткән гражданны, шулай ук аларның гайлә әгъзаларын туендыручысын югалткан очракта дәүләт пенсия тәмин итүенә төп шартлары нисбәтне.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

2.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - муниципаль вазыйфаны биләүче затның жирле үзидарә органы вәкаләтләрен үтәвен тәмин итү бурычларын билгеләнгән түгәрәк белән тәмин итү буенча жирлек Уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарә органындагы вазыйфасы.

2.3. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;

4) муниципаль хезмэтнең өлкән вазыйфалары;

5) муниципаль хезмэтнең кече вазыйфалары.

2.4. Муниципаль хезмэт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте, тиешле муниципаль хезмэт вазыйфаларына һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларына квалификация таләпләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

2.5. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә квалификация таләпләренә, муниципаль хезмэт стажына яки белгечлек буенча эш стажына, эзерлек юнәлешенә, вазыйфа бурычларын үтәү өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә, шулай ук эшкә алучы (эш бирүче) вәкиле тиешле карар кабул иткән очракта - белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә туры килү таләп ителә:

муниципаль хезмэтнең югары муниципаль вазифалары буенча югары белем һәм муниципаль хезмэт стажы кимендә ике ел яки белгечлек буенча эш стажы, эзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел;

Муниципаль хезмэт стажын билгеләгәндә шулай ук дәүләт гражданлык хезмәте вазифаларында һәм аларга тинләштерелгән хәрби хезмэт вазифаларында һәм федераль дәүләт хезмәтенә башка төрдәге вазифаларында эш стажы исәпкә алына.

Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәкле белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек буенча эш стажын, эзерлек юнәлешен исәпләгәндә элге белгечлек буенча эшләр чоры, граждан (муниципаль хезмәткәр) белем турында һәм (яки) күрсәтелгән белгечлек буенча квалификация турында документ алганнан соң, элге юнәлешкә эзерлек чоры кертелә.

Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек буенча эш стажын, эзерлек юнәлешен исәпләгәндә күрсәтелгән стажга гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) эш чоры кертелә, аны үтәгәндә муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча вазыйфа бурычларын үтәү өчен кирәкле белем һәм күнекмәләр, шул дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң, ул муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә.

Профессиональ белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмэт стажына яисә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен кирәкле белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре муниципаль хезмэт вазыйфаларын классификацияләү нигезендә Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнә торган муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен типлаштырылган квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә. Вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләре, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмэт эшчәнлегә өлкәсенә һәм төренә карап, аның вазыйфаи инструкциясе белән билгеләнә. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә шулай ук белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре дә каралырга мөмкин.

Белгеч яки магистр дипломы булган затлар өчен диплом бирелгән көннән алып өч ел дәвамында муниципаль хезмэт стажына яки белгечлек буенча эш стажына, муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләү өчен эзерлек юнәлешенә - муниципаль хезмэт стажының ярты елыннан да ким булмаган күләмдә яки белгечлек буенча бер ел эш стажына, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре билгеләнә.

3. Муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар бирү һәм муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә һәм муниципаль хезмәттән киткәндә аларны саклап калу тәртибе

3.1. Класс чины Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башлыгы тарафыннан бирелә.

3.1.1. Класс чины муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәт вазифалары төркеме чикләрендә муниципаль хезмәтнең алмаштырыла торган вазифасына ярашлы рәвештә, элеккеге класс чинында булган вакытын исәпкә алып, эзлекле рәвештә бирелә.

3.2. Класс дәрәжәсе беренче яки чираттагысы булырга мөмкин.

3.3. Билгеле бер төркем муниципаль хезмәт вазифасына беренче тапкыр билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класс чины бирелә.

Федераль дәүләт граждан хезмәтенең класс чины, дипломатик рангы, хәрби яки махсус исеме, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яки Россия Федерациясенең башка субъектының класс чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды булган граждан муниципаль хезмәткә кергәндә, беренче класс чины аңа муниципаль хезмәт вазифалары төркеме чикләрендә биләгән вазифасына ярашлы рәвештә бирелә.

Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү максатларында муниципаль хезмәтнең квалификация разрядлары һәм сыйныф чиннарының билгеләнгән нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазифалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазифалары һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класслы чиннары нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының, дипломатик рангларының, хәрби һәм махсус исемнәреннән нисбәте кулланыла.

Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класс чинын биргәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класс чинында, дипломатик рангта, хәрби яки махсус званидә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яки Россия Федерациясенең башка субъектының класс чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылыгы исәпкә алына.

3.4. Беренче класслы чин муниципаль хезмәткәргә сынау уңышлы тәмамланганнан соң бирелә, ә сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазифасына билгеләнгәннән соң өч айдан да иртәрәк булмаган вакытта бирелә.

3.5. 2 һәм 3 класслы муниципаль хезмәтнең секретаре һәм референты, муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм 2 һәм 3 класслы муниципаль советник ике ел, 2 һәм 3 класслы чын муниципаль советник бер ел булып тора.

Секретарь, референт, муниципаль хезмәт киңәшчесе, муниципаль киңәшче һәм 1 класслы чын муниципаль киңәшче сыйныф чинында булу вакыты билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләреннән сыйныф чинында күтәрелү аларны тиешле төркемдәге муниципаль хезмәтнең югары вазифаларына күчәргәндә мөмкин.

3.6. Бирелгән класс чинында булу вакыты ул бирелгән көннән исәпләнә.

3.6.1. Класс чины бирү көне булып класс чины бирү турында Карар кабул ителгән көн санала. Квалификация имтиханы нәтижеләре буенча класс чины бирелгән очракта, муниципаль хезмәткәрләреннән квалификация имтиханын тапшыру көне класс чины бирелгән көн дип санала.

3.7. Чираттагы сыйныф чины муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтне үтү өчен билгеләнгән срок тәмамланганнан соң, муниципаль хезмәткәрләреннән үз хезмәт бурычларын тиешенчә үтәве һәм муниципаль хезмәткәргә бирелә торган сыйныф чинына тиң яки аннан югарырак сыйныф чины каралган муниципаль хезмәт вазифасын биләве шартларында бирелә.

Чираттагы класс чины дисциплинар жәзалары булган муниципаль хезмәткәрләргә, шулай ук хезмәт тикшерүе үткәрелгән яки жинаять эше кузгатылган муниципаль хезмәткәрләргә бирелми.

3.8. Муниципаль хезмәттә аерым аерымлыклары өчен бүләкләү чарасы буларак муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелергә мөмкин:

1) класс чинында булу вакыты тәмамланганчы, әмма элек бирелгән класс чинында алты айдан да иртәрәк булмаганнан соң, муниципаль хезмәт вазифаларының бу төркеменә туры килгән чираттагы класс чинынан югары түгел;

2) муниципаль хезмэт вазифалары төркеме чикләрендә сыйныф дәрәжэләре эзлеклелеген сакламыйча, бер баскычка югарырак, аңа алмаштырыла торган вазифа керә, 1 нче класс 3 нче класс чины булган муниципаль хезмәткәр, әмма 3.5 пункттында билгеләнгән срок тәмамланганнан да иртәрәк түгел. 3 нче өлештә муниципаль хезмәтне үтү өчен 3 нче класслы тиешле класс чинында.

3.9. Муниципаль хезмәткәрне элеккеге төркем чикләрендә муниципаль хезмәтнең югарырак вазифасына билгеләгәндә, әгәр аның элеккеге класс чинында булу вакыты тәмамланса, аңа чираттагы класс чины бирелергә мөмкин.

Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазифасына билгеләгәндә, ул муниципаль хезмәт вазифаларының элек биләгәннән югарырак төркемгә карый, күрсәтелгән хезмәткәргә, әгәр бу класс чины муниципаль хезмәткәрнең класс чинынан югарырак булса, муниципаль хезмәт вазифалары төркеме өчен беренче булып класс чины бирелә. Бу очракта класс чины эзлеклелекне сакламыйча һәм элеккеге класс чинында булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

3.10. Муниципаль хезмәтнең баш, әйдәп баручы, өлкән, кече вазифаларын вәкаләтләре срогы чикләnmичә биләүче муниципаль хезмәткәрләргә класс чины квалификация имтиханын тапшырганнан соң бирелә.

Муниципаль хезмәтнең югары вазифаларын вәкаләтләре срогы чикләnmичә биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, әгәр квалификация имтиханын тапшыру турында карарны әлеге хезмәткәрләр жирле үзидарә органы житәкчесе кабул итсә, квалификация имтиханын тапшырганнан соң сыйныф чины бирелә.

Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткөрелә.

3.11. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирү турында тәкъдимнәр кертү тәртибе һәм аңа кушылган документлар исемлеге муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3.12. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирү турында карар, 3.7 пункттының икенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш. 3 нче өлеш бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханы уздырылган көннән;

2) барлык кирәкле документлар белән бергә класс чинын бирү турында тәкъдим кертелгән көннән башлап, квалификация имтиханысыз класс чинын биргәндә, класс чинын бирергә вәкаләтле жирле үзидарә органына яки вазифаи затка.

3.13. Муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең башка вазифаларына күчәргәндә, шулай ук муниципаль хезмәтгән азат иткәндә муниципаль хезмәткәргә бирелгән класс чины саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазифасына билгеләгәндә, аңа бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә саклана.

3.14. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирү турында мәгълүмат муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә һәм хезмәт кенәгәсенә (булган очракта) кертелә. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирү турында мәгълүмат шулай ук аның хезмәт эшчәнлеге турында мәгълүматка кертелә.

3.15. Бирелгән класс чины муниципаль хезмәтгән азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәтгән азат ителгәндә (шул исәптән пенсиягә чыккач), шулай ук муниципаль хезмәткә яңадан кергәндә муниципаль хезмәткәрдә саклана.

3.16. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазифасына билгеләгәндә, аңа бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә саклана.

3.17. Бирелгән класс чинынан мәхрүм итү федераль законнарға ярашлы рәвештә суд карары буенча мөмкин.

4. Муниципаль хезмәткәрнең хокукый хәле

4.1. Муниципаль хезмәткәр булып әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле бюджет

акчалары хисабына түләне торган акчалата ярдәм өчен муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча бурычларны башкаручы граждан санала.

4.2. Техник тээмин итү буенча бурычларны үтәүче затлар муниципаль хезмэт вазыйфаларын алмаштырмый һәм муниципаль хезмэткэрләр булып саналмый.

4.3. Муниципаль хезмэткэр:

- 1) муниципаль хезмэтнең билэгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгеләүче документлар, вазыйфа бурычларын үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмэт буенча үсеш шартлары белән танышу;
- 2) вазифа бурычларын үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартларны тээмин итү;
- 3) хезмэт законнары, муниципаль хезмэт турындагы законнар һәм хезмэт килешүе (контракты) нигезендә хезмэт хакы һәм башка түләүләр;
- 4) Эш (хезмэт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпуск биру белән тээмин ителә торган ял;
- 5) билгеләнгән тәртиптә вазифа бурычларын үтәү өчен кирәкле мәгълүмат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү;
- 6) муниципаль хезмэтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы буенча катнашу;
- 7) муниципаль хокукый актка ярашлы рәвештә жирле бюджет акчалары хисабына өстәмә һөнәри белем алу;
- 8) шәхси мәгълүматларын яклау;
- 9) шәхси эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлеге турында фикерләр һәм башка документлар белән танышу, аларны шәхси эшенә керткәнче, шулай ук шәхси эшенә аның язма аңлатмаларын кертү;
- 10) берләшмә, шул исәптән үз хокукларын, социаль-иқтисади һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен һөнәри берлекләр булдыру хокукы;
- 11) шәхси хезмэт бәхәсләрен хезмэт законнары нигезендә карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, шул исәптән аларны бозуларны судка шикаять итү;
- 12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия тээмин ителеше.

4.4. Муниципаль хезмэткэр, жирлек башкарма комитеты житәкчесенең алдан язмага хәбәр итүеннән, эгәр бу мәнфәгатьләр конфликтна китермәсә һәм «муниципаль хезмэт турында»гы Федераль законда башкасы каралмаган булса, башка түләүле эшне башкарырга хокуклы.

4.5. Муниципаль хезмэткэр:

- 1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституцион законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, жирлек Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтелешен тээмин итәргә;
- 2) вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә вазифа бурычларын үтәргә;
- 3) вазифа бурычларын үтәгәндә кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, расасына, милләтенә, теленә, дингә һәм башка шартларга мөнәсәбәтенә, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;
- 4) жирле үзидарә органында билгеләнгән эчке хезмэт тәртибе кагыйдәләрен, вазифа инструкциясен, хезмэт мәгълүматлары белән эшләү тәртибен үтәргә;
- 5) вазифа бурычларын тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен саклау;
- 6) дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче мәгълүматларны, шулай ук аңа вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә билгеле булган мәгълүматларны, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм

сәламәтлегенә кагылышлы яки аларның намусына һәм дәрәжәсенә кагылышлы мэгълүматларны ачмаска;

7) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән аңа вазыйфай бурычларны башкару өчен бирелгән мөлкәтне сакларга;

8) үз гаиләсенә үзе һәм әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган бәдешмәләрне билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) жирлек башкарма комитеты житәкчесенә Россия Федерациясе гражданлығын яки чит ил гражданлығын (гражданлығын) Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы чит ил гражданлығын (гражданлығын) туктату турында язма рәвештә хәбәр итәргә, аңа ярашлы рәвештә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы, муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациясе гражданлығы яки чит ил гражданлығы (гражданлығы) туктатылган көннән алып биш эш көннәннән дә соңга калмыйча - Россия Федерациясенә халыкара килешүендә катнашучы, аңа ярашлы рәвештә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

9.1) муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма чит ил гражданлығын (гражданлығын) алган көннән биш эш көннәннән дә соңга калмыйча, чит ил дәүләтенең гражданлығын (гражданлығын) алу яисә чит ил территориясендә гражданның даими яшәү хокукын раслаучы яшәү рөхсәтен яисә башка документны алу турында жирлек башкарма комитеты житәкчесенә язма рәвештә хәбәр итәргә, чит ил территориясендә гражданның даими яшәү хокукын раслаучы;

10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» гы Федераль закон, башка федераль законнар һәм әлегә Нигезләмә белән билгеләнгән чикләүләргә үтәү, йөкләмәләргә үтәү, тыюларны бозмау;

11) жирлекнең башкарма комитеты житәкчесенә, прокуратура органнарына яки башка дәүләт органнарына нинди дә булса затның коррупцион хокук бозулар кылуга этәрү максатыннан аңа мөрәжәгать итүнең барлык очраklары турында хәбәр итәргә;

12) жирлек башкарма комитет житәкчесенә вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтна китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы турында хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә;

4.6. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән законсыз йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган тиешле житәкчедән йөкләмә алганда, муниципаль хезмәткәр әлегә йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, муниципаль хокукый актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, йөкләмә биргән житәкчегә язма рәвештә әлегә йөкләмәнең законсызлыгын дәлилләүне тапшырырга тиеш бу йөкләмә. Әлегә йөкләмәне житәкче язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Законсыз йөкләмә үтәлгән очракта муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

4.7. Әгәр муниципаль хезмәткәр кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (катнашу өлешләренә, оешмаларның устав (склад) капиталындагы пайларга) ия булса, ул мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау максатыннан, үзенә караган кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (катнашу өлешләренә, оешмаларның устав (склад) капиталындагы пайларга) Россия Федерациясе законнары нигезендә ышаныч идарәсенә тапшырырга тиеш.

5. Муниципаль хезмәт белән бәйлә чикләүләр

5.1. Граждани муниципаль хезмәткә алына алмый, ә муниципаль хезмәткәр түбәндәге очраklарда муниципаль хезмәттә була алмый:

1) аны законлы көченә кәргән суд карары белән хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип тану;

2) аны муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларын үтәүне законлы көченә кәргән суд карары буенча юкка чыгаручы җәзага хөкөм итү;

3) эгәр граждандә дөгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәү мондый мәгълүматлардан файдалану белән бәйле булса, дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит иткән белешмәләргә рөхсәтне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту;

4) муниципаль хезмәткә керүгә яисә аны узуга һәм медицина оешмасының бәяләмәсе белән расланган авыру булу. Диспансерлаштыру узу тәртибе, мондый авырулар исемлеге һәм медицина учреждениесе бәяләмәсенә рәвешә Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү әлегә вазыйфай затның турыдан-туры буйсынуына яки контролендә булуына бәйле булса, жирле администрацияне житәкләүче муниципаль берәмлек башлығы белән яки муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынуга бәйле булса, муниципаль хезмәт башлығы белән якин туганлык яки үзлек (ата-аналар, ирле-хатыннар, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар, ир белән хатынның балалары) яки аларның берсенә икенчесенә буйсынуы;

6) чит ил гражданының муниципаль хезмәттә булырга хокукы булган Россия Федерациясә граждандлығы яки чит ил граждандлығы (подданствосы) туктатылса;

7) чит ил граждандлығы (подданствосы) яисә, эгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, чит ил территориясендә гражданның даими яшәү хокукын раслый торган башка документ булу;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә ялган документлар яисә ялган белешмәләр бирү;

9) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру;

9.1) әлегә Нигезләмәнен 23.8 статьясында каралган белешмәләрне тапшырмау;

10) аны чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип тану, шул законлы нигезләргә ия булмыйча (контракт буенча хәрби хезмәт узган граждандлардан гайре) - күрсәтелгән бәяләмәгә шикаят бирү өчен Россия Федерациясә субъектының тиешле комиссиясенә билгеләнгән срок тәмамланган көннен алып 10 ел эчендә, ә күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясә чакырылыш комиссиясә карары күрсәтелгән бәяләмә буенча гражданның күрсәтелгән бәяләмәсенә карата судка шикаят белдерелгән булса, - суд карары законлы көченә кергән көннен алып 10 ел эчендә гражданның күрсәтелгән бәяләмә буенча Россия Федерациясә субъектының тиешле комиссиясә карарына шикаят бирелмәгән булуы ачыкланган.

11) аларга чит ил агенты статусын сатып алу.

5.1.1. Жирлек гражданы ревизия комиссиясә рәисә, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфасына билгеләп куела алмый, ә муниципаль хезмәткәр тиешле жирлек территориясендә урнашкан жирлек Башкарма комитеты житәкчесә, суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, бертуганнар, апа-сеңелләр, шулай ук бертуганнар, апа-сеңелләр, балаларның ата-аналары, балалары) белән ревизия комиссиясә рәисә, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфасын башкара алмый.

5.2. Гражданд муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә - 65 яшь тулганнан соң муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый.

5.3. Жирле үзидарә органы житәкчесә булган муниципаль хезмәткәр, күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатләр конфликтын төшереп калдыру максатларында әлегә жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында алар тарафыннан тиешле вазыйфаны биләү чорында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатләрен тәкъдим итә алмый.

6. Муниципаль хезмәт белән бәйле тыюлар

6.1. Муниципаль хезмэт узуга бэйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр тыела:

1) муниципаль хезмэт вазыйфасын түбәндәге очрактарда биләргә:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына яки Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфасына сайлау яисә билгеләп кую, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләнгән очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайлану яисә билгеләп кую;

в) һөнәри берлек органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлану, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында;

2) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очрактардан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә түләүсез нигездә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләренен гомуми жыельшында катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы тарафыннан башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыельшында, муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексының 16.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә алынган яллаучы вәкиле рәхсәте белән катнашу;

в) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре советында, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында Жирлек Советы мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тапшыру;

г) Жирлек муниципаль хокукый актлар нигезендә идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә урнашкан оешма, гамәлгә куючы (катнашучы) булып торучы (акционер) гражданның мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә күрсәтүне, оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләре турында жирлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очрактар;

2.1.) эшқуарлык эшчәнлегә белән шәхсэн яки ышанычлы кешеләр аша шөгыйльләнергә;

3) жирле үзидарә органында өченче затлар эшләре буенча вәкил яки вәкил булырга, анда ул муниципаль хезмэт вазифасын башкара, яки федераль законнарда башкасы каралмаган очракта, аңа турыдан-туры буйсынган яки контрольдә тотылган;

4) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәтләр, күңел ачулар, ял, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләр) вазифа хәленә бэйле рәвештә яки вазифа бурычларын үтәүгә бэйле рәвештә бүләкләр алырга.

Муниципаль хезмәткәрнең протокол чаралары, хезмәт-командировкалары һәм башка рәсми чаралар белән бэйле бүләкләре муниципаль милек буларак таныла һәм муниципаль хезмәткәрләргә акт буенча жирле үзидарә органына тапшырыла, анда ул муниципаль хезмэт вазыйфасын башкара, Россия Федерациясе Гражданлык кодексында билгеләнгән очрактардан тыш. Беркетмә чарасы, хезмәт командировкасы яки башка рәсми чара белән бэйле бүләкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясенен норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә сатып ала ала;

5) халыкара һәм чит ил коммерцияле булмаган оешмалары белән килешү буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкалардан тыш, физик һәм юридик затлар акчасына командировкаларга чыгу, жирле үзидарә органы, шулай ук дәүләт хакимияте органнары һәм чит илләрнең жирле үзидарә органнары;

6) вазифа бурычларын үтәү белән бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чараларын, башка муниципаль милекне куллану;

7) муниципаль хезмәт белән бәйле булмаган максатларда федераль законнарда ярашлы рәвештә конфиденциаль характердагы мәгълүматларга каралган мәгълүматларны яки вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматларын ачу яки куллану;

8) жирле үзидарә органы, аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата, әгәр бу аның вазифа бурычларына кермәсә, жәмәгәтчелек алдында, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында, жәмәгәт фикерләрен, фикерләрен һәм бәяләмәләрен кабул итәргә;

9) Әгәр аның вазифа бурычларына әлегә оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек керә икән, жирлек башлыгының язма рөхсәтеннән башка чит ил дәүләтләренә, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләренә, башка ижтимагый берләшмәләренә һәм дини берләшмәләренә бүләкләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрән (фәнни исемнәрдән тыш) кабул итәргә;

10) сайлау алды агитациясә өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазифа позициясенә өстенлекләрен куллану;

11) үзенә вазифалы урынын сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатләрендә куллану, шулай ук муниципаль хезмәткәр сыйфатында күрсәтелгән берләшмәләргә мөнәсәбәтне ачык белдерү;

12) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структураларын (һөнәри берлекләрдән, шулай ук ветераннар һәм башка ижтимагый үзешчәнлек органнарыннан тыш) булдырырга яки күрсәтелгән структураларны булдыруга ярдәм итәргә;

13) хезмәт бәхәсен жайга салу максатыннан вазифа бурычларын үтәүне туктатырга;

14) идарә органнары, попечительлек яки күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясә территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләренә башка органнары составына керергә, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясә законнарында башкасы каралмаган булса;

15) жирлек башкарма комитеты житәкчесенә язма рөхсәтеннән башка Россия Федерациясә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясә законнарында башкасы каралмаган очракта, чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбенә генә финанслана торган түләүле эшчәнлек белән шөгьльләнергә.

6.2. Граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң оешмалар яки физик затлар мәнфәгатләрендә вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган конфиденциаль характердагы мәгълүматларны яки хезмәт мәгълүматларын таратырга яки кулланырга хокуклы түгел.

6.3 Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән, Россия Федерациясә норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дэвамьнда әлегә оешмада хезмәт шартнамәсә шартларында федераль законнарда каралган очракларда гражданлык-хокукый шартнамә шартларында эш биләргә һәм (яисә) әлегә оешма белән муниципаль (административ) идарәнең аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи (хезмәт) бурычларына кергән булса, муниципаль хезмәткәрләренә хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм Россия Федерациясә норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә мәнфәгатләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгыннан башка әлегә оешмада гражданлык-хокукый шартнамә шартларында эш башкарырга хокуклы түгел.

7. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатләр конфликтын жиңеләйтү

7.1. Мәнфәгатләр конфликтын дип, мәнфәгатләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу буенча чаралар күрү бурычын күздә тоткан вазифаны биләүче кешенә шәхси

кызыксынуу (турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган) анын вазифа (хезмэт) бурычларын тиешле, объектив һәм гадел үтәвенә (вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга) йогынты ясый яки йогынты ясый ала торган хәл аңлатыла.

7.2. Шәхси кызыксыну астында керемнәрне акча, башка мөлкәт рәвешендә, шул исәптән мөлкәти хокуклар, мөлкәти характердагы хезмэт күрсәтүләр рәвешендә алу, башкарылган эшләр нәтижәләре яисә Нигезләмәнең 7.1 п.пунктында күрсәтелгән зат тарафыннан якин һәм (яисә) аның белән якин мөнәсәбәттә булган затлар (ата-аналар, ирләр, балалар, бертуганнар, сенелләр, шулай ук ир белән хатын һәм балаларның бертуганнары, ата-аналары, балалары), Нигезләмәнең 7.1.п.пунктында күрсәтелгән зат булган гражданныр яисә оешмалар һәм (яисә) аның белән якин мөнәсәбәттә булган затлар (ата-аналар, ир белән хатын, хатын-кызлар, яисә хатын-кызлар) корпоратив яисә якин мөнәсәбәтләргә бәйлә затлар алу мөмкинлеге аңлашыла.

7.3. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтна китерә яисә китерергә мөмкин булган шәхси мәнфәгатьләре барлыкка килүе турында белгән жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе, әлеге муниципаль хезмәткәрне, аның өчен муниципаль вазыйфадан читләштерелү чорында, аның өчен акчалата ярдәмне саклап, муниципаль вазыйфадан читләштерелүгә кадәр, мәнфәгатьләр конфликтна булдырмау яки жайга салу буенча чаралар күрергә тиеш.

7.4. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә гомуми принципнарын үтәвен тәэмин итү һәм мәнфәгатьләр конфликтна жайга салу өчен жирле үзидарә органында комиссия төзелде.

Комиссия даими булмаган нигездә жирле үзидарә органының хокукый акты белән формалаштырыла. Күрсәтелгән акт белән комиссиянең санлы һәм шәхси составы, аның эш вакыты һәм тәртибе билгеләнә.

Комиссия составына яллаучы (эш бирүче) һәм (яисә) ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр вәкиле, шулай ук муниципаль хезмәт белән бәйлә мәсьәләләр буенча бәйсез эксперт-белгечләр сыйфатында персонал белешмәләр күрсәтмичә чакырыла торган фәнни һәм мәгариф һәм (яисә) башка оешмалар вәкиле керә. Бәйсез экспертлар саны комиссия әгъзаларының гомуми саныннан кимендә дүрттән берен тәшкит итәргә тиеш.

Комиссия составы Комиссия кабул иткән карарларга йогынты ясый алырлык мәнфәгатьләр конфликтнары барлыкка килү мөмкинлеген юкка чыгарырлык итеп формалаштырыла.

7.5. Мәнфәгатьләр конфликтна булдырмау яисә жайга салу муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтна ягы булып торучы вазыйфаи яисә хезмәт урыны үзгәрүдә билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерелгәнче һәм (яисә) аның мәнфәгатьләр конфликтна килеп чыгуга сәбәп булган файдадан баш тартуында торырга мөмкин.

7.6. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат тарафыннан кыйммәтле кәгазьләр (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындагы катнашу өлешләре, пайлары) булса, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләрне (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындагы катнашу өлешләре) Россия Федерациясе гражданнык законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

7.7. Мәнфәгатьләр конфликтна ягы булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтна булдырмау яисә жайга салу чараларын күрмәве муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

7.8. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучының вәкиле булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтна булдырмау яисә жайга салу чаралары муниципаль хезмәттән азат ителүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

7.9. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә таләпләр:

1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә бурычлы:

- 1) вазыйфай бурычларны намус белән, югары һөнәри дәрәжәдә башкарырга;
  - 2) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, берсүзсез мөнәсәбәт тәэмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнарга карата ялгышлык эшләмәскә;
  - 3) вазыйфай бурычларны намус белән үтәүгә тоткарлык ясыи торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;
  - 4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карарларының һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлеген юкка чыгара торган нейтральлек тотарга;
  - 5) гражданнар белән эш итүдә төзәтмәләр күрсәтергә;
  - 6) Россия Федерациясә халыкларының әхлакый горейф-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтергә;
  - 7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләренә мәдәни һәм башка үзәнчәлекләрен исәпкә алырга;
  - 8) милләтара һәм динара татулыкка ярдәм итәргә;
  - 9) аның муниципаль орган абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләргә юл куймаска.
2. Житәкче булып торучы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләренә сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашуга мәжбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

8. Муниципаль хезмәткә керү, аны узу һәм туктату тәртибе

8.1. Муниципаль хезмәткә Россия Федерациясә дәүләт телен белүче 18 яшькә житкән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән хәлләр булмаганда, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән тиешле квалификация таләпләренә туры килә торган гражданнар муниципаль хезмәткә керергә хокуклы.

8.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны үткәндә женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

8.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан түбәндәгеләрне тапшыра:

- 1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенеч белән гариза;
- 2) Россия Федерациясә Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкетаны;
- 3) паспорт;
- 4) хезмәт шартнамәсә (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш, хезмәт кенәгәсен һәм (яисә) хезмәт эшчәнлегә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләренә;
- 5) белем турында документ;
- 6) индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслый торган документ, моңа хезмәт шартнамәсә (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактан керми;

7) Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында физик затны исәпкә кую турында таныйлык;

8) запаста торучы гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен - хәрби исәпкә алу документлары;

9) муниципаль хезмәткә керүгә каршы килә торган авыру булмау турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

10) муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы елда керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр;

10.1) әлеге Нигезләмәнең 23.8 пунктында каралган белешмәләр;

11) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

8.4. Муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырылган белешмәләр законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

8.5. Тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән граждан муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

8.6. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү нәтижәсендә гамәлгә ашырыла.

8.7. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү турында Жирлек башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе белән рәсмиләштерелә.

8.8 Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт шартнамәсенә яклары булып Поселения башкарма комитеты житәкчесе һәм муниципаль хезмәткәр тора.

8.9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң муниципаль хезмәткәргә билгеләнгән рәвештә хезмәт таныйкыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныйкыгын бирү тәртибе һәм рәвешә Жирлек башлыгының хокукый акты белән раслана.

8.10. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары, аның һөнәри хезмәт эшчәнлегә һәм муниципаль хезмәтнең стажы (гомуми дәвамлылыгы турында) турында мәгълүматлар муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә кертелә, ул катгый хисап документы булып тора

Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш ачыла, аңа муниципаль хезмәткә керү, аны узу һәм муниципаль хезмәттән азат итү белән бәйлә документлар кушып бирелә.

Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше жирлек башкарма комитетының кадрлар хезмәте тарафыннан алып барыла һәм муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең яңа урынына күчәргәндә күрсәтелгән муниципаль хезмәт урыны буенча тапшырыла. Бер муниципаль хезмәткәрнең берничә шәхси эшен алып бару рәхсәт ителми.

8.11. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән чыгарганда аның шәхси эше муниципаль хезмәтнең соңгы урыны буенча жирлек башкарма комитеты архивында саклана.

8.12. Жирлек башкарма комитеты бетерелгәндә муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше жирле үзидарә органына саклауга тапшырыла, аңа Жирлек башкарма комитетының яисә аның хокук варисына юкка чыгарылган функцияләре тапшырыла.

8.13. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару дөүләт граждан хезмәткәренә шәхси эшен алып бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8.14. Хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсен туктатуның гомуми нигезләре түбәндәгеләр була:

1) якларның килешүе;

2) хезмәт шартнамәсе срогы тәмамлану, моңа хезмәт мөнәсәбәтләре асылда дәвам иткән һәм бер як та аларны туктатуны таләп итмәгән очраклар керми;

3) хезмәткәр инициативасы буенча хезмәт шартнамәсен өзү;

4) эш бирүче инициативасы буенча хезмәт шартнамәсен өзү;

5) эшчене анын үтенече яисэ анын ризалыгы белэн башка эш бирүчегэ эшкэ күчерү яисэ сайланулы эшкэ күчү (вазыйфа);

6) оешма мөлкөтө милекчесен алмаштыруга, оешманың буйсынучанлыгы (буйсынучанлыгы) үзгөрүгө йэ аны үзгөртеп коруга бэйле рөвештэ эш дөвам итүдөн баш тарту;

7) хезмэт шартнамэсенең билгеле бер яклары үзгөрүгө бэйле рөвештэ, хезмэткэрнең эшне дөвам итүдөн баш тартуы;

8) хезмэткэрнең федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгелэнгән тәртиптэ бирелгән медицина нэтижэсе нигезендэ үзенэ кирэк булган башка эшкэ күчерүдөн баш тартуы яки эш бирүченең тиешле эше булмавы;

9) хезмэткэрне эш бирүче белэн бергэ башка жирлеккэ күчерүдөн баш тартуы;

10) якларның ихтыярына бэйле булмаган хэллэр;

11) эгэр бу хокук бозу эшне дөвам итү мөмкинлеген юкка чыгарса, Хезмэт кодексында яисэ башка федераль законда билгелэнгән хезмэт шартнамэсе төзү кагыйдэлэрен бозу.

Хезмэт килешүе башка федераль законнарда каралган башка нигезлэр буенча да туктатылырга мөмкин. "Коррупциягэ каршы көрөш турында" Федераль законның 9 статьясындагы 3 өлөшө нигезендэ муниципаль хезмэткэрлэргэ Поселения башкарма комитеты житэкчесенэ, прокуратура органнарына яисэ башка дөүлэт органнарына, аны коррупциячел хокук бозуларны кылуга этэрү максатыннан, нинди дэ булса затларга мөрэжэгать итүнең барлык очраклары турында хэбэр итү вазыйфаи бурычларын үтэмү муниципаль хезмэттэн азат ителүгэ яки аны Россия Федерациясе законнары нигезендэ жаваплылыкның башка төрлөрөнэ жэлеп итүгэ китерэ торган хокук бозу булып тора.

8.15. Югарыда күрсэтелгән нигезлэрдэн тыш, муниципаль хезмэткэр белэн хезмэт килешүе, жирлекнең башкарма комитеты житэкчесе инициативасы буенча түбэндэге очракларда таркалырга мөмкин:

1) муниципаль хезмэт вазыйфасын билэү өчен билгелэнгән ин чик яшькэ ирешү;

2) «Россия Федерациясендэ муниципаль хезмэт турында» Федераль законның 13, 14, 14.1 һәм 15 статьяларында билгелэнгән чиклэлүрне һәм тыюларны үтэмү;

3) административ жэза куллану;

4) муниципаль хезмэткэрлэргэ чит ил агенты статусын сатып алу.

8.16. Муниципаль хезмэт вазыйфасын билэү өчен билгелэнгән ин чик яшькэ житкэн муниципаль хезмэткэрлэрнең муниципаль хезмэттэ булу срогын озайту рөхсэт ителэ. Муниципаль хезмэткэрнең муниципаль хезмэттендэ булу вакытын бер мәртэбэ озайту бер елдан да артыграк булмаган вакытка рөхсэт ителэ.

8.17. Муниципаль хезмэткэрнең муниципаль хезмэт вазыйфасыннан эштэн азат ителүе муниципаль хезмэткэр хезмэт уза торган жирлекнең башкарма комитеты житэкчесе күрсэtmэсе белэн рэсмилэштерелэ, ул муниципаль хезмэт вазыйфасыннан азат ителү өчен нигез булырга тиеш.

8.18. «Коррупциягэ каршы көрөш турында» Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бэйле рөвештэ муниципаль хезмэткэр муниципаль хезмэт узган жирле үзидарэ органы тарафыннан муниципаль хезмэткэр ышанычны югалтуга бэйле рөвештэ эштэн азат ителгән затлар реестрына кертелэ.

9. Муниципаль хезмэткэрлэрне аттестациялэү

9.1. Аттестация муниципаль хезмэткэрнең һөнэри эшчэнлеге нигезендэ муниципаль хезмэтнең билэгән вазыйфасына туры килүен билгелэү максатыннан үткэрелэ.

9.2. Аттестация муниципаль хезмэтнең кадрлар составын формалаштыруга, муниципаль хезмэткэрлэрнең һөнэри дэрэжэсен күтэрүгэ, жирле үзидарэ органында муниципаль хезмэт вазыйфаларын кыскартканда муниципаль хезмэт вазыйфасын билэүгэ өстенлекле хокукны билгелэүгэ бэйле мэсьэлэлэрне, шулай ук муниципаль хезмэткэрлэрнең хезмэт хакы шартларын үзгэртүгэ бэйле мэсьэлэлэрне хэл итүгэ ярдэм итэргэ тиеш.

9.3. Муниципаль хезмәткәрләр аттестациягә дучар ителми:

- 1) бер елдан да кимрәк муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче;
- 2) 60 яшкә житкәннәр;
- 3) йөкле хатын-кызлар;
- 4) Өч яшкә кадәр йөклелек һәм бала табу буенча ял итүчеләр яки бала карау буенча ялда булганнар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк мөмкин түгел;
- 5) вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүчеләр.

9.4. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер мәртәбә уздырыла.

9.5. Эшкә алучының (эш бирүченең) вәкиле карары буенча муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү өчен түбәндәге нигезләмәләрне үз эченә алган жирле үзидарә органының хокукый акты чыгарыла:

- 1) аттестация комиссиясе төзү турында;
- 2) аттестация үткәрү графигын раслау турында;
- 3) аттестация комиссиясе эше өчен кирәкле документларны эзерләү турында.

9.6. Аттестация комиссиясе «Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Бердәм конкурс комиссиясен һәм Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Бердәм аттестация комиссиясен төзү турында» Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Советы карары белән төзелә.

10. Муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс

10.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт килешүе төзү алдыннан конкурс үткәрелергә мөмкин.

10.2. Конкурс үткәрелми:

а) муниципаль хезмәтнең билгеле бер вакытка алмаштырыла торган вәкаләтләренә билгеләгәндә;

б) ашыгыч хезмәт килешүе төзегәндә;

в) муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләгәндә, медицина нәтижәсе нигезендә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча вазифа бурычларын үтәү, биләгән вазыйфасын кыскарту, жирле үзидарә органын үзгәртеп кору, бетерү яки аның структурасын үзгәртү мөмкин булмаган очракта;

г) муниципаль хезмәт вазифасына конкурс нигезендә формалаштырылган кадрлар резервында торучы муниципаль хезмәткәр (граждан) билгеләнгәндә;

д) муниципаль хезмәт вазифаларына билгеләнгәндә, муниципаль хезмәт вазифаларының кече төркеменә карый;

е) муниципаль хезмәтне аерым вазифаларга билгеләгәндә, вазифа бурычларын үтәү дәүләт серен тәшкил итүче мәгълүматларны куллану белән бәйле.

10.3. Муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә Конкурс (алга таба - конкурс) гражданның муниципаль хезмәткә тигез керү конституцион хокукын, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең конкурс нигезендә вазыйфаи үсешкә хокукын тәэмин итә.

10.4. Конкурс муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы булганда (муниципаль хезмәткәр алмаштырмаган) жирлек башкарма комитеты житәкчесе карары буенча игълан ителә.

10.5. Конкурс муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына кандидатларның һөнәри дәрәжәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына квалификация таләпләренә туры килүен бәяләүдән гыйбарәт.

10.6. Конкурста катнашу хокукына 18 яшкә житкән, Россия Федерациясенә дәүләт телен белгән һәм муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килгән Россия Федерациясе гражданны ия.

Муниципаль хезмәткәр конкурс үткәрү чорында нинди вазифаны биләвенә карамастан, гомуми нигездә конкурста катнашырга хокуклы.

10.7. Конкурс үткәрү һәм конкурста катнашу өчен документлар кабул итү турында

хәбәр, шулай ук муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүе проекты массакуләм мәгълүмат чараларында конкурс уздырылачак көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча басылып чыга.

10.8. Конкурста катнашу өчен документлар кабул итү турындагы хәбәрдә конкурс уздыру датасы, вакыты һәм урыны, муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы исеме; әлеге вазыйфаны биләүгә дөгъва кылучыга куела торган таләпләр; документларны кабул итү урыны һәм вакыты; әлеге Нигезләмәнең 10.9 пункты нигезендә тапшырылырга тиешле документлар исемлеге; күрсәтелгән документлар кабул ителгәнче вакыт, шулай ук конкурс турында төгәл мәгълүмат чыганагы (телефон, факс) турында белешмәләр күрсәтелә.

10.9. Конкурста катнашырга теләк белдергән Россия Федерациясе гражданы конкурс комиссиясенә тәкъдим итә:

а) конкурс комиссиясе рәйсе исеменә шәхси гариза;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкета;

в) паспортның яки аны алыштыручы документның күчермәсен (тиешле документ конкурска килгәч шәхсән күрсәтелә);

г) кирәкле һөнәри белемне, эш стажын һәм квалификациясен раслаучы документлар: хезмәт кенәгәсе һәм (яки) хезмәт эшчәнлеге турында мәгълүматлар, хезмәт килешүе (контракты) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш, законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән;

һөнәри белем турында документларның күчермәләре, шулай ук гражданның өстәмә һөнәри белем турында, гыйльми дәрәжә бирү турында, гыйльми исем бирү турында, эш (хезмәт) урыны буенча нотариаль яисә кадрлар хезмәтләре тарафыннан таныкланган документларның күчермәләре;

д) медицина учреждениесенең гражданның муниципаль хезмәткә керүенә яки аны узуына комачаулаучы авыруның булмавы турында Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән форма буенча мондый авырулар исемлегендә каралган нәтижәсе.

10.10. Вакантлы вазыйфаны биләүгә конкурста катнашучы теләсә кайсы вакытта үз гаризасын кире алырга хокуклы.

10.11. Тәкъдим ителгән документларны кабул итү һәм тикшерү конкурс комиссиясе секретаре тарафыннан башкарыла.

10.12. Граждани муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына квалификация таләпләренә туры килмәве, шулай ук муниципаль хезмәт турында законнарда муниципаль хезмәткә керү һәм аны узу өчен билгеләнгән чикләүләр белән бәйлә рәвештә конкурста катнашырга рөхсәт ителми.

10.13. Әлеге Нигезләмәнең 10.9 пунктында күрсәтелгән документлар массакуләм мәгълүмат чараларында кабул ителүләре турында хәбәрләр басылып чыкканнан соң 20 көн эчендә конкурс комиссиясенә тапшырыла.

Документларны вакытында тапшырмау һәм (яки) аларны житди сәбәпсез тулы күләмдә тапшырмау гражданды аларны кабул итүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

Документларны вакытында тапшырмаган очракта, аларны тулы күләмдә тапшырмаган очракта, житди сәбәпләр аркасында, конкурс комиссиясе рәйсе карары белән аларны кабул итү срогы күчерелергә мөмкин.

10.14. Конкурста катнашуга кертелмәгән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучы әлеге карарга Россия Федерациясе законнары нигезендә шикаят белдерергә хокуклы.

10.15. Конкурс комиссиясе рәйсе конкурсның киләсе этабына кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча, конкурста катнашырга рөхсәт ителгән гражданды (алга таба кандидатлар) аны үткөрү датасы, урыны һәм вакыты турында хәбәрләр жиберә..

Конкурс уздырган кандидатларга Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә хокукларның тигезлеге

гарантияләнгән.

10.16. Муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс үткәру өчен жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе белән конкурс комиссиясе төзелә. Конкурс комиссиясе вәкаләтләре аттестация комиссиясенә йөкләнергә мөмкин. Конкурс комиссиясе составы, аның эш вакыты һәм тәртибе, шулай ук конкурсны уздыру методикасы муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

10.17. Конкурс комиссиясе рәис, рәис урынбасары, секретарь, комиссия әгъзалары составында төзелә һәм 5 кешедән тора.

Конкурс комиссиясе рәисе Конкурс комиссиясе эшчәнлегенә житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра.

Конкурс комиссиясе секретаре конкурс комиссиясе утырышларына материаллар әзерләүне тәмин итә, утырышны чакыру турында конкурс комиссиясе әгъзаларына хәбәр итә, комиссия әгъзаларына көн тәртибе турында хәбәр итә, гаризалар, документлар кабул итә һәм терки, конкурс комиссиясе карарлары проектларын әзерли, конкурс комиссиясе рәисе кушуы буенча кандидатларга хәбәр итүне тәмин итә.

Конкурс комиссиясенә сан составы биш кешедән ким була алмый. Конкурс комиссиясе эшенә бәйсез экспертлар жәлеп ителергә мөмкин. Экспертлар тарафыннан кандидатларның һөнәри сыйфатларын бәяләү муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре турында карар чыгарганда исәпкә алына.

10.18. Конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе кандидатларны мәгариф, муниципаль, гражданлык яки башка дүүләт хезмәте үтү, башка хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру турында тәкъдим ителгән документлар нигезендә бәяли.

Кандидатларның һөнәри һәм шәхси сыйфатларын бәяләгәндә, конкурс комиссиясе муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына тиешле квалификация таләпләреннән һәм бу вазыйфа буенча вазифа инструкциясенә башка нигезләмәләреннән чыгып эш итә.

10.19. Конкурс комиссиясе утырышы кимендә өч кандидат булганда үткәрелә.

Конкурс комиссиясе утырышы, әгәр анда составның яртысыннан ким булмаган өлеше булса, хокуклы дип санала. Конкурс комиссиясе карарлары утырышта катнашучы әгъзаларының ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Тавышлар тигез булганда, конкурс комиссиясе рәисе тавышы хәл иткүче булып тора.

10.20. Конкурс комиссиясе карары кандидат булмаган вакытта кабул ителә һәм аны муниципаль хезмәтнең вакантлы вазифасына билгеләү яки мондый билгеләнүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

10.21. Конкурс комиссиясенә тавыш бирү нәтижәләре рәис, рәис урынбасары, секретарь һәм утырышта катнашкан комиссия әгъзалары имзалаган карар белән рәсмиләштерелә.

10.22. Конкурс нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты житәкчесенә конкурс жиңүчесен муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына билгеләү турында боерыгы чыгарыла һәм конкурс жиңүчесе белән хезмәт килешүе төзелә.

10.23. Конкурста катнашкан кандидатларга конкурс тәмамланганнан соң бер ай эчендә язма рәвештә нәтижәләре турында хәбәр ителә.

10.24. Конкурста катнашырга рөхсәт ителмәгән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына дөгъва итүчеләрнең һәм конкурста катнашкан кандидатларның документлары конкурс тәмамланганнан соң өч ел эчендә язма гариза буенча кире кайтарыла ала. Бу вакыт тәмамланганчы документлар архивта саклана.

10.25. Конкурста катнашу белән бәйле чыгымнар (конкурс уздырыла торган урынга барып кайту, торак бинаны арендау, яшәү, элементә чаралары хезмәтләреннән файдалану һәм башкалар) кандидатлар тарафыннан үз акчалары хисабына башкарыла.

10.26. Кандидат Россия Федерациясе законнары нигезендә конкурс комиссиясе карарына шикаять бирергә хокукы.

11. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе

11.1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегә вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә башкарыла.

11.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазифа инструкциясенә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яисә вазыйфаи бурычларын үтәү өчен кирәкле белгечлек, эзерлек юнәлеше, белемнәр һәм күнекмәләр буенча эш стажына, шулай ук белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата - яллаучы (эш бирүче) вәкиленең муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләү өчен белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителүе турында карары булганда;

2) башкарма комитет эшчәнлеген җайга сала торган акт нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычлары, хокуклары һәм җаваплылыгы анда биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасының бурычлары һәм функциональ үзенчәлекләре белән җайга сала торган акт нигезендә вазыйфаи бурычларын үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен;

3) муниципаль хезмәткәр билгеле бер карарларны үзлегеннән кабул итәргә хокуклы яки бурычлы булган мәсьәләләр исемлегә;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукый актлар проектларын һәм (яки) идарә итү һәм башка карарлар проектларын эзерләгәндә катнашырга хокуклы яки бурычлы булган мәсьәләләр исемлегә;

5) муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфасы буенча карарлар эзерләү, карау, килештерү һәм кабул итү сроклары һәм процедуралары;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын шул ук башкарма комитетта муниципаль хезмәткәрләр, башка җирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, гражданныр һәм оешмалар белән үтәүгә бәйле рәвештә хезмәт эшчәнлегә процедурасы.

11.3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы муниципаль вазыйфасын биләүгә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген аттестацияләүгә, планлаштыруга конкурс үткәргәндә исәпкә алына.

11.4. Муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфаи инструкцияне үтәү нәтижәләре кадрлар резервына керткәндә, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләгәндә һәм бүләкләү уздырганда һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

12. Эш (хезмәт) вакыты. Муниципаль хезмәткәрнең ялы

12.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә көйләнә.

12.2. Муниципаль хезмәткәргә ел саен отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

12.3. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпусклары төп түләүле отпусклардан һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

12.4 башка төркемнәрнең муниципаль хезмәте вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә ел саен 30 календарь көнлек төп түләүле отпуск бирелә.

12.5. Ел саен өстәмә түләүле отпусклар муниципаль хезмәткәргә хезмәт стажы өчен (10 календарь көннән артык булмаган), шулай ук федераль һәм республика законнарында каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә ел саен өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн хисабына исәпләнә. Нормалаштырылмаган эш көне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук Федераль законда каралган бүтән очракларда ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпуск еллык төп түләүле отпускның гомуми озынлыгының хәзергә өләшеннән һәм ел саен өстәмә түләүле отпускның озынлыгынан артып китә.

Нормасыз хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә ел саен өч календарь көн дәвам иткән нормасыз хезмәт көне өчен өстәмә түләүле отпуск бирелә

12.6. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өләшләр бирелә ала, шул ук вакытта отпускның бер өлеше 14 календарь көннән ким булмашка тиеш.

Жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе белән килешү буенча муниципаль хезмәткәргә башка озынлыктагы отпускның бер өлеше бирелергә мөмкин.

12.7. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча жирлек башкарма комитеты житәкчесе карары белән бер елдан да артык булмаган акчалата ярдәмне саклап калмыйча отпуск бирелергә мөмкин.

12.8. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата ярдәмне сакламыйча отпуск бирелә.

13. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт хакы

13.1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата тәмин ителеше муниципаль хезмәткәрнең вазифалы хезмәт хакыннан, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән тора.

13.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

- 1) күпеллык хезмәт хакына айлык өстәмә;
- 2) муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазифа хезмәт хакына айлык өстәмә;
- 3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәмин итүне, вазифа инструкциясен үтәүне исәпкә алып, түләү тәртибен яллаучы вәкиле (эш бирүче) билгели торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр;
- 4) айлык акчалата бүләкләү;
- 5) класс дәрәжәсе өчен айлык өстәмә;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;
- 7) матди ярдәм.

13.3. Вазыйфай хезмәт хакы күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе жирлек Советы карары белән Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнә.

14. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

14.1. Муниципаль хезмәткәргә гарантия бирелә:

- 1) вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә вазифа бурычларын үтәүне тәмин итүче эш шартлары;
- 2) акчалата эчтәлекне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;
- 3) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дөвәмлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпуск бирү белән тәмин ителә торган ял;
- 4) муниципаль хезмәткәр һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң, медицина хезмәте күрсәтү;
- 5) күпеллык хезмәте өчен һәм инвалидлык белән бәйле пенсия тәмин ителеше, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларын аның вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә вафат булган очракта пенсия тәмин ителеше;
- 6) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китергән очракта, аның вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә мәжбүри дүлэт иминияте;
- 7) муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтне үтәү вакытында яки аны туктатканнан соң, эмма аның вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә, авыру яки эшкә сәләтен югалту очрагына мәжбүри дүлэт социаль иминияте;
- 8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда вазифа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланудан, янаулардан һәм башка законсыз гамәлләрдән яклау.

14.2. Жирлекнең башкарма комитеты юкка чыгарылгач яки жирлекнең башкарма комитеты хезмәткәрләре штаты кыскартылгач, муниципаль хезмәткәргә, оешма юкка чыгарылгач яки оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылгач, хезмәткәрләр өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.

14.3. Муниципаль хезмәткәрләргә жирлек уставы белән өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

15. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәэмин итү
Жирлек башкарма комитетында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләр тулы күләмдә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән пенсия белән тәэмин итү өлкәсендә хокукларга ия булалар.

16. Муниципаль хезмәт стажы. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү һәм билгеләү тәртибе

1. Муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылығына) биләү чорлары кертелә:
  - 1) муниципаль хезмәт вазыйфалары;
  - 2) муниципаль вазыйфаларны;
  - 3) Россия Федерациясенә дәүләт вазыйфаларын һәм Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларын;
  - 4) дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары, хәрби вазыйфалар һәм башка төр федераль дәүләт хезмәте вазыйфалары;
  - 5) федераль законнар нигезендә башка вазыйфалар.
2. Муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган елларны эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, Россия Федерациясе субъектлары законнарында һәм муниципаль берәмлекләр уставларында каралган башка гарантияләр билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорынан тыш, шулай ук «Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында» 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлеше нигезендә дәүләт граждан хезмәте стажына керә торган (исәпләнә) вазыйфалар биләү чорлары да кертелә (исәпләнә).
3. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрләргә әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорларынан тыш, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә башка чорлар кертелә (исәпләнә).
4. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару тәртибе муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

17. Кадрлар эше

- 17.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше үз эченә ала:
- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын урнаштыру өчен кадрлар составын формалаштыру;
  - 2) муниципаль хезмәт турындагы закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм күрсәтелгән тәкъдимнәрне жирлекнең башкарма комитетына кертү;
  - 3) муниципаль хезмәткә керү, аны узу, хезмәт килешүе (контракты) төзү, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү, муниципаль хезмәт урынынан азат итү, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итү һәм пенсиягә чыгу белән бәйле муниципаль хокукый актлар проектларын әзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;
  - 4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан муниципаль хезмәт үткән чорда хезмәт эшчәнлегенә турында мәгълүмат формалаштыру һәм күрсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясе мәжбүри пенсия иминияте һәм мәжбүри социаль иминият системасында индивидуаль (персонафикацияләнгән) исәп-хисап турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә пенсия һәм социаль Фондның мәгълүмати ресурсларында саклау өчен тапшыру Россия Федерациясе иминиятләштерүләре;
  - 5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен алып бару;

- 6) Жирлектә муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;
- 7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;
- 8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәрү;
- 9) муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү;
- 10) кадрлар резервы белән эшләнүне оештыру һәм аннан нәтижәле файдалану;
- 11) муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан тапшырыла торган шәхси белешмәләрнең һәм башка белешмәләрнең дәрәслеген тикшерүне оештыру, шулай ук дүләт серен тәшкит иткән белешмәләргә билгеләнгән рәвешкә рөхсәт кәгазен рәсмиләштерү;

12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм йөкләмәләре, мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрне үтәүне оештыруны;

13) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукий һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бирү;

14) хезмәт законнары һәм муниципаль хезмәт турындагы законнар белән билгеләнгән кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

17.2. Муниципаль хезмәт өчен килешү нигезендә кадрлар эзерләү.

1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт өчен гражданның килешү нигезендә, Россия Федерациясенең Мәгариф турындагы законнары нигезендә һәм нигезләмәләренә исәпкә алып эзерләүне оештыра ала.

2. Муниципаль хезмәтне үтү бурычы белән максатчан уку турунда Килешү (алга таба - максатчан уку турунда килешү) жирле үзидарә органы һәм граждан арасында төзелә һәм укуны тәмамлаганнан соң билгеләнгән вакыт эчендә күрсәтелгән жирле үзидарә органында муниципаль хезмәт үтү буенча гражданның йөкләмәсен күздә тоту.

3. Максатлы уку турунда килешү конкурс нигезендә төзелә.

4. Конкурс жирле үзидарә органы тарафыннан игълан ителә һәм жирле үзидарә органында оештырылган конкурс комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

5. Конкурс комиссиясе составына яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм (яки) аның вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр (шул исәптән муниципаль хезмәт һәм кадрлар мәсьәләләре буенча бүлекчәдән, Юридик (хокукий) бүлекчәдән, ә мондый бүлекчәләр булмаган очракта - жирле үзидарә органы эшчәнлегенә кадрлар һәм юридик (хокукий) ярдәм күрсәтү өчен җаваплы муниципаль хезмәткәрләр, анда максатчан уку турунда шартнамә нигезендә граждан муниципаль хезмәт үтәргә бурычлы), шулай ук муниципаль хезмәт белән бәйле мәсьәләләр буенча бәйсез эксперт-белгечләр сыйфатында персонал мәгълүмат күрсәтмичә чакырылган фәнни, мәгариф һәм (яисә) башка оешма вәкилләре. Бәйсез экспертлар саны Конкурс комиссиясе эгъзаларының гомуми санының дүрттән бер өлешеннән ким булмаска тиеш.

6. Конкурс комиссиясе составы конкурс комиссиясе кабул иткән карарларга йогынты ясый алырлык мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлеген булдырмау өчен формалаштырыла.

7. Конкурс комиссиясе рәис, рәис урынбасары, секретарь һәм комиссия эгъзаларынан тора.

8. Максатлы уку турунда килешү төзү өчен конкурс үткәрү турундагы мәгълүмат муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгаручы басма массакуләм мәгълүмат чарасында бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә жирле үзидарә органының рәсми сайтында әлеге конкурс уздырылганчы бер айдан да соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

9. Конкурс үткәрү турунда 17.2 пунктның 8 пунктчасында каралган мәгълүматта укуны тәмамлаганнан соң гражданның тарафыннан алыштырылырга тиешле муниципаль хезмәт вазыйфалары төркемнәре; әлеге вазыйфаларга квалификация таләпләре; әлеге

Нигезләмәнең 17.2 пунктындагы 11 пунктчасы нигезендә конкурска тәкъдим ителә торган документлар исемлеге, аларны кабул итү урыны һәм вакыты; элеге документлар кабул ителә торган вакыт; дата, урын һәм конкурсны үткәру тәртибе; максатчан уку турында килешү төзү өчен кандидатларны бәяләү һәм сайлап алу өчен кулланыла торган конкурс процедуралары; язма бирем темасы (әгәр конкурс комиссиясе кулланган конкурс процедураларының берсе язма бирем булса), шулай ук башка мәгълүмати материаллар да булырга мөмкин.

10. Максатлы уку турында килешү төзү конкурсында Россия Федерациясенең дәүләт телен белгән һәм беренче тапкыр Урта һөнәри яки югары белемне көндөзгә уку формасы буенча Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчалары хисабына алган гражданныр катнаша ала. Элеге конкурста катнашучы гражданин муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук элеге Нигезләмәнең 17.2 пунктының 34 пунктчасында каралган бөтен срок дәвамында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

11. Конкурста катнашырга теләк белдергән гражданин жирле үзидарә органына тәкъдим ителә:

1) Шәхси белдерү;
2) муниципаль хезмәткә керүче гражданның жирле үзидарә органына тәкъдим итү өчен федераль закон нигезендә расланган форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкета;

3) паспорт күчәрмәсе (паспорт конкурска килгәч үзе күрсәтелә);
4) законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт эшчәнлеге турында мәгълүматлар һәм (яки) хезмәт кенәгәсе күчәрмәсе яки гражданның хезмәт (хезмәт) эшчәнлеген раслаучы башка документлар (хезмәт (хезмәт) эшчәнлеге элек гамәлгә ашырылмаган очраклардан тыш)

5) Медицина оешмасының гражданның муниципаль хезмәткә керүенә һәм аны «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» гы Федераль закон нигезендә үтүенә комачаулаучы авыру булмавы турында нәтижәсе;

6) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетты акчалары хисабына гражданның беренче тапкыр көндөзгә уку формасы буенча Урта һөнәри яки югары белем алуын раслаучы белем бирү оешмасы белешмәсе, шулай ук үзләштерә торган белем бирү программасы (һөнәр атамасын, белгечлеген яки эзерлек юнәлешен күрсәтеп), гражданның уку планы нигезендә аралык аттестацияләр узу нәтижәләре, аның үтәлеше турында мәгълүмат бар мәгариф оешмасының уставында һәм эчке тәртип кагыйдәләрендә каралган бурычлар;

7) язма бирем (әгәр конкурс комиссиясе кулланган конкурс процедураларының берсе язма бирем булса).

12. Жирле үзидарә органы житәкчесе карары буенча элеге бүлекнең 11 пунктына ярашлы рәвештә гражданин тарафыннан тапшырылган документларга кертелгән шәхси мәгълүматларның һәм башка мәгълүматларның дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү үткәрелә.

13. Конкурс комиссиясе утырышы, анда дөгъвачыларны бәяләү һәм сайлап алу үткәрелә, элеге бүлекнең 11 пунктында күрсәтелгән документларны кабул итү тәмамланганнан соң 14 календарь көннән дә соңга калмыйча уза.

6) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетты акчалары хисабына гражданның беренче тапкыр көндөзгә уку формасы буенча Урта һөнәри яки югары белем алуын раслаучы белем бирү оешмасы белешмәсе, шулай ук үзләштерә торган белем бирү программасы (һөнәр атамасын, белгечлеген яки эзерлек юнәлешен күрсәтеп), гражданның уку планы нигезендә аралык аттестацияләр узу нәтижәләре, аның үтәлеше турында мәгълүмат бар мәгариф оешмасының уставында һәм эчке тәртип кагыйдәләрендә каралган бурычлар;

7) язма бирем (әгәр конкурс комиссиясе кулланган конкурс процедураларының берсе

язма бирем булса).

12. Жирле үзидарэ органы житэкчесе карары буенча элеге бүлекнең 11 пунктына ярашлы рәвештә граждан тарафыннан тапшырылган документларга кертелгән шәхси мәгълүматларның һәм башка мәгълүматларның дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү үткәрелә.

13. Конкурс комиссиясе утырышы, анда дөгъвачыларны бәяләү һәм сайлап алу үткәрелә, элеге бүлекнең 11 пунктында күрсәтелгән документларны кабул итү тәмамланганнан соң 14 календарь көннән дә соңга калмыйча уза.

17. Шәхси әңгәмә өлкәгә һәм аның киләчәк һөнәри хезмәт эшчәнлегенә кагылышлы тема буенча дөгъвачы белән ирекле әңгәмә формасында үткәрелә, аның барышында дөгъвачы дөгъвачының теоретик белемнәрен һәм шәхси сыйфатларын бәяләү максатыннан конкурс комиссиясе әгъзаларының сорауларына җавап бирә.

18. Дөгъвачының теоретик белемнәрен һәм шәхси сыйфатларын бәяләү түбәндәге критерийлар буенча башкарыла:

- 1) теоретик белем дәрәжәсе;
- 2) җавапның логик төзелеше;
- 3) грамоталылык һәм сөйләм культурасы;
- 4) мәгариф оешмасында дөгъвачының уңышлары дәрәжәсе, фәнни басмаларның булуы, фәнни конференцияләрдә, олимпиадаларда һәм мәгариф оешмалары үткәргән башка чараларда катнашу;
- 5) профессиональ мотивация булу;
- 6) жирле үзидарэ органнарында практика узу.

19. Шәхси әңгәмә нәтижәләре конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан бәяленә:

- 1) өч балл белән, әгәр дә дөгъвачы эзлекле рәвештә, теманың эчтәлеген тулысынча ачкан булса;
- 2) ике балл белән, әгәр дә дөгъвачы эзлекле рәвештә, теманың эчтәлеген тулы күләмдә ачкан, әмма төгәлсезлекләр һәм кечкенә хаталар җибәрсә;
- 3) бер баллга, әгәр дә дөгъвачы эзлекле рәвештә, әмма тулы күләмдә теманың эчтәлеген ачмаган булса, төгәлсезлекләр һәм хаталар җибәрсә;
- 4) нуль балл, әгәр дә дөгъвачы теманың эчтәлеген ачмаган булса, шактый төгәлсезлекләр һәм хаталар җибәрсә.

20. Шәхси әңгәмә нәтижәләре буенча дөгъвачыга утырышта катнашучы барлык конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан бирелгән баллар кушыла.

21. Дөгъвачыларны тестлаштыру жирле үзидарэ органы тарафыннан төзелә торган теоретик мәсьәләләр исемлегенә нигезендә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарының жирле үзидарэ, муниципаль хезмәт, коррупциягә каршы тору өлкәсендәге нигезләмәләрен белүгә, шулай ук жирле үзидарэ органы эшчәнлегенә өлкәсенә караган мәсьәләләргә белүгә, анда гражданин максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә муниципаль хезмәтне узарга тиеш була.

22. Тест нәтижәләрен бәяләү конкурс комиссиясе тарафыннан тест сорауларына дөгъва итүче биргән дөрес җаваплар саныннан чыгып башкарыла.

23. Тест нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе әгъзалары дөгъвачыларга:

- 1) тест сорауларының 86 - 100 процентына дөрес җавап бирелсә, биш балл;
- 2) тест сорауларының 70-85 процентына дөрес җавап бирелсә, дүрт балл;
- 3) тест сорауларының 51 - 69 процентына дөрес җавап бирелсә, өч балл;
- 4) тест сорауларының 35-50 процентына дөрес җавап бирелсә, ике балл;
- 5) тест сорауларының 20 - 34 процентына дөрес җавап бирелсә, бер балл;
- 6) тест сорауларының 20 процентыннан да кимрәк дөрес җавап бирелсә, нуль балл.

24. Язулы биремне дөгъвачы конкурс комиссиясе билгеләгән һәм конкурс үткәрү турында мәгълүматта күрсәтелгән тема буенча басма рәвештә эзерли.

25. Язмача бирем темасы дөгъвачының Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан

Республикасы законнарының жирле үзидарэ, муниципаль хезмэт, коррупциягэ каршы тору өлкэсендэге нигезлэмэлэрен белүен, шулай ук жирле үзидарэ органы эшчэнлеге өлкэсенэ кагылышлы мәсьэлэлэрне белүен ачыклау өчен сайлана.

26. Язулы биремне баяләү критерийлары булып бирелгән теманы тулысынча ачу, сөйләмнең грамоталылыгы, язма сөйләм культурасы тора.

27. Язма бирем конкурс комиссиясе эгъзалары тарафыннан баяләнэ:

1) өч баллга, эгәр дә дэгъвачы эзлекле рэвештэ, язма бирем темасының эчтэлеген тулы күлэмдэ ачса;

2) ике балл белэн, эгәр дә дэгъвачы эзлекле рэвештэ, язма бирем темасының эчтэлеген тулы күлэмдэ ачкан, эмма төгэлсезлеклэр һәм кечкенэ хаталар жибэрсэ;

3) бер баллга, эгәр дә дэгъвачы эзлекле рэвештэ, эмма тулы күлэмдэ язма бирем темасының эчтэлеген ачмаган булса, төгэлсезлеклэр һәм хаталар жибэрсэ;

4) эгәр дэгъвачы язма бирем темасының эчтэлеген ачмаса, нуль балл.

28. Конкурс комиссиясе эгъзалары тарафыннан язма биремне баяләү нэтижелэре буенча дэгъвачыга бирелгән баллар суммалана.

29. Конкурста жинүче дип конкурс кысаларында кулланыла торган конкурс процедуралары нэтижелэре буенча иң күп балл жыйган дэгъвачы санала.

30. Конкурс комиссиясе тавыш бирү нэтижелэре конкурс комиссиясе утырышында рэислек итүче һәм конкурс комиссиясе секретаре тарафыннан имзаланган протокол белэн рэсмилэштерелэ.

31. Конкурс комиссиясенэң конкурста жинүченэ билгелэү турындагы карары жирле үзидарэ органы тарафыннан конкурста жингән дэгъвачы белэн максатчан укыту турында килешү тэзү өчен нигез булып тора.

32. Конкурста катнашкан гражданнарга аның нэтижелэре турында язма рэвештэ конкурс тэмамланганнан соң бер ай эчендэ хэбэр ителэ.

33. Конкурста катнашу белэн бэйле чыгымнар (конкурс уздырыла торган урынга бару һәм кире кайту, торақ бинаны арендау, яшэү, элемтэ чаралары хезмэтлэрэннэн файдалану һәм башкалар) гражданнар тарафыннан үз акчалары хисабына башкарыла.

34. Максатлы укуны тэмамлаганнан соң муниципаль хезмэтне мәжбүри үтү вакыты максатчан укыту турында килешү белэн билгелэнэ. Күрсэтелгән срок жирле үзидарэ органы максатчан укыту турында Килешүгэ ярашлы рэвештэ гражданга социаль ярдэм чаралары биргән вакыттан да ким булмаса тиеш, эмма биш елдан артык түгел.

35. Максатлы укыту турында килешү якларының йөклэмэлэре һәм жаваплылыгы Россия Федерациясе законнарына ярашлы рэвештэ максатчан укыту турында килешү белэн билгелэнэ.

36. Максатлы уку турында килешү граждан белэн бер тапкыр тэзелергэ мөмкин.

37. Максатлы укыту турында килешүдэ каралган чыгымнарны финанс белэн тээмин итү жирле бюджет акчалары хисабына башкарыла.

18. Муниципаль хезмэттэ кадрлар резервы

18.1. Кадрлар резервын формалаштыру һәм аның белэн эшлэүнең төп принциплары:

- муниципаль хезмэтнең вакантлы вазыйфасын билэү өчен кадрлар резервына кертү иреклеге;

- муниципаль хезмэткэрлэрнең (гражданнарның) һөнэри сыйфатларын, аларның хезмэт эшчэнлеге нэтижелэрен баяләүнең объективлыгы;

- муниципаль хезмэттэ муниципаль хезмэткэрлэрнең һөнэри үсеше өчен шартлар тудыру;

- кадрлар резервына керткэндэ һәм аларны һөнэри тормышка ашырганда муниципаль хезмэткэрлэр һәм башка гражданнарның хокуклары тигезлеген саклау;

Муниципаль хезмэтнең һәр вазифасына кадрлар резервына берничэ кандидатура кертелергэ мөмкин.

18.2. Кадрлар резервына Россия Федерациясе гражданнары, муниципаль хезмэт вазыйфаларына кермэгән һәм жирле үзидарэ органнары эшчэнлеген техник тээмин итүне

гамәлгә ашыручы вазыйфаларны биләүче затлар, шулай ук муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затлар керә ала.

18.3. Муниципаль хезмәткәрне (гражданны) кадрлар резервына кертү:

- 1) муниципаль хезмәт үтә торган муниципаль органда муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай үсеш тәртибендә;
- 2) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай үсеш тәртибендә жирле үзидарәнең башка органында муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы;
- 3) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы муниципаль хезмәткә беренче тапкыр керүче граждандан өчен.

18.4. Кадрлар резервына кертү муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе тәкъдимнәрен исәпкә алып башкарыла ала.

18.5. Кадрлар резервы жирлек башлыгы тарафыннан расланган муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләү өчен жирлекнең башкарма комитетында формалаштырыла.

18.6. Муниципаль хезмәткәрне (гражданны) кадрлар резервына кертү жирлек башкарма комитеты житәкчесе боерыгы белән рәсмиләштерелә.

18.7. Кадрлар резервы Исемлеге муниципаль хезмәт вазыйфалары төркемнәре буенча төзелә. (Нигезләмәгә N 1 кушымта).

18.8. Кадрлар резервына алынган муниципаль хезмәткәргә (гражданданга) билгеләнгән формадагы белешмә-объектив рәсмиләштерелә.

18.9. Муниципаль хезмәтнең конкрет вазыйфасын биләү өчен кадрлар резервына кертелгән затларны муниципаль хезмәт вазыйфасына кабул итү (күчерү), әлеге вазыйфа буенча вакансия булган очракта, жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан башкарыла.

18.10. Муниципаль хезмәткәр (гражданин) түбәндәге очракларда кадрлар резервы исемлекләреннән төшереп калдырыла:

- муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасына вазыйфай үсеш тәртибендә билгеләнү;
- муниципаль хезмәттә булуның иң чик яшендәге казанышлары;
- муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфасын кыскарту;
- гражданның муниципаль хезмәткә керүенә яисә муниципаль хезмәт узуына комачаулаучы хәлләр килеп чыгу һәм (яисә) ачыклану.

Кадрлар резервыннан чыгару турындагы карар авыл жирлегенә башкарма комитеты житәкчесе боерыгы белән рәсмиләштерелә.

18.11. Кадрлар резервы белән эшне оештыру өчен гамәлдәге законнарда ярашлы рәвештә жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе җаваплы.

19. Муниципаль хезмәткәргә һөнәри эзерлек һәм өстәмә һөнәри белем алу

19.1. Муниципаль хезмәткәрләргә һөнәри яктан яңадан эзерләү-муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан һөнәри хезмәт эшчәнлегенә яңа төрән гамәлгә ашыру өчен кирәкле өстәмә белем һәм күнекмәләр алу.

Муниципаль хезмәткәрләргә һөнәри яктан яңадан эзерләү муниципаль хезмәткәрләргә белемнәрен камилләштерү яки һөнәри эшчәнлекнең яңа төрән башкару, өстәмә квалификация алу өчен өстәмә белем алу максатында башкарыла.

Муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан һөнәри яңадан эзерлек үтү кирәклеген авыл жирлегенә башкарма комитеты житәкчесе билгели.

19.2. Муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем алуы-һөнәри белемгә ия муниципаль хезмәткәрләргә белемнәрен яңарту һәм күнекмәләрен камилләштерү, аларның квалификация дәрәжәсенә таләпләр арту һәм һөнәри мәсьәләләргә хәл итүнең яңа ысулларын үзләштерү кирәклегенә белән бәйле.

Өстәмә һөнәри белем алу муниципаль хезмәткәрләргә һөнәри эшчәнлегенә конкрет мәсьәләләрендә актуаль үзгәрешләргә үзләштерү (тематик һәм проблемалы конференцияләр һәм семинарлар), тиешле һөнәри бурычларны хәл итү өчен һөнәри хезмәт

эшчәнлегенә билгеләнгән өлкәсендә кайбер мәсьәләләр буенча муниципаль хезмәткәрләрнең белемнәрен комплекслы яңарту максатында башкарыла.

Өстәмә һөнәри белем алу авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән расланган квалификация күтәрү программалары нигезендә башкарыла.

19.3. Муниципаль хезмәткәрләрне һөнәри яктан яңадан әзерләү һәм өстәмә һөнәри белем алу махсус уку йортларында башкарыла.

19.4. Муниципаль хезмәткәрләрне һөнәри яктан яңадан әзерләү һәм өстәмә һөнәри белем алу белән бәйле җирлекнең башкарма комитеты чыгымнары җирле бюджет акчалары һисабына башкарыла.

20. Хезмәт мәгълүматы белән эш итү тәртибе

20.1. Хезмәт мәгълүматларына эшчәнлеккә кагылышлы яшерен булмаган мәгълүмат, таратуга хезмәт ихтыяҗы белән бәйле чикләүләр керә.

20.2. Хезмәт мәгълүматларына кертеп булмый:
муниципаль органнар, оешмалар, ижтимагый берләшмәләрнең хокукый статусын билгеләүче закон актлары;

гадәттән тыш хәлләр, куркыныч табиғат күренешләре һәм процесслары турында мәгълүмат, экологик, гидрометеорологик, гидрогеологик, демографик, санитар-эпидемиологик һәм башка мәгълүмат, ул торак пунктларның, гомумән гражданның һәм халыкның, шулай ук житештерү объектларының куркынычсыз яшәвен тәмин итү өчен кирәк;

җирлекнең башкарма комитеты структурасын, аның функцияләрен, эшчәнлек юнәлешләрен һәм формаларын тасвирлау, шулай ук аның адресы;

гражданның һәм юридик затларның гаризаларын, шулай ук мөрәҗәгатьләрен карау һәм рәхсәт итү тәртибе;

гражданның һәм юридик затларның билгеләнгән тәртиптә каралган гаризалары һәм мөрәҗәгатьләре буенча карарлар;

бюджет үтәлеше һәм башка дәүләт ресурсларынан файдалану, икътисадның торышы һәм халыкның ихтыяҗлары турында мәгълүмат.

20.3. Тиешле вазифа зат санкциясеннән башка хезмәт мәгълүматлары таратылырга (таратылырга) тиеш түгел.

20.4. Хезмәт мәгълүматларын ачкан өчен, шулай ук мондый мәгълүматны үз эченә алган документлар белән эш итү тәртибен бозган өчен муниципаль хезмәткәр дисциплинар яки законнарда каралган башка җаваплылыкка тартылырга мөмкин.

20.5. Җирлекнең башкарма комитеты бетерелгән очракта, хезмәт мәгълүматларын алга таба куллану турында карарны ликвидация комиссиясе кабул итә.

20.6. Документларны, хезмәт мәгълүматларын үз эченә алган эшләрне югалту яки бу мәгълүматны ачу фактлары турында җирлекнең башкарма комитеты җитәкчесенә хәбәр ителә һәм югалту яки ачу шартларын тикшерү өчен комиссия билгеләнә. Тикшерү нәтиҗәләре комиссияне билгеләгән җитәкчегә хәбәр ителә.

21. Муниципаль хезмәткәрнең җаваплылыгы

21.1. Дисциплинар җинаять кылган өчен муниципаль хезмәткәрләр аңа йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен җирлек башкарма комитеты җитәкчесе түбәндәге дисциплинар җәзаларны кулланырга хокуклы:

1) искәрмә;

2) шелтә;

3) тиешле нигезләр буенча муниципаль хезмәттән азат итү.

21.2. Дисциплинар хата җибәргән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ә бер айдан артык түгел), аның дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнче, акчалата тотуны саклап, вазифа бурычларын үтәүдән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне бу очракта вазифа бурычларын үтәүдән читләштерү муниципаль

хокукый акт белән башкарыла.

21.3. Муниципаль хезмәткәрләргә эш бирүче (эш бирүче) вәкиленә, прокуратура органнарына яисә башка дәүләт органнарына мөрәжәгать итүнең барлык очраклары турында хәбәр итү вазифаи (хезмәт) бурычын үтәмәү аны муниципаль хезмәттән азат итүгә яисә аны Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартуга китерерлек хокук бозу булып тора..

21.4 Дисциплинар түләтүләрне куллану һәм бетерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган очраклардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.

21.5. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәткәргә үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы һәм үз хатынын (ирен) һәм балигы булмаган балаларын керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләрне тапшырмау муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итүгә яки аны законнар нигезендә дисциплинар җаваплылыкның башка төрләренә җәлеп итүгә китергән хокук бозу булып тора.

21.6 Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне, чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәгән өчен, әлеге нигезләмәнең 21 статьясында каралган җәзалар кертелә.

21.6.1. Муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 7 статьясының 7.7 һәм 7.8 пунктларында, 21, 23 статьяларында билгеләнгән хокук бозулар кылган очракта ышанычын югалту сәбәпле муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш

21.6.2. Әлеге Нигезләмәнең 7 статьясындагы 7.7 һәм 7.8 пунктларында, 21, 23 статьяларында каралган җәзалар Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында һәм (яки) муниципаль норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан:

а) коррупциячел хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсенә коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча доклады, анда аны башкаруның факттагы шартлары бәян ителә, һәм муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы аның ризалыгы белән һәм коррупциячел хокук бозуны кылу фактын тану шарты белән (ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендә түләтүләр кулланудан тыш);

б) тикшерү нәтиҗәләре турындагы доклад комиссиягә жиһәрелгән очракта муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тәкъдимнәре;

в) муниципаль хезмәткәрнең аңлатмалары;

д) башка материаллар.

21.6.3. Әлеге Нигезләмәнең 7, 21, 23 статьяларында каралган түләтүләрне кулланганда, муниципаль хезмәткәрләрнең коррупцион хокук бозуның характеры, аның авырлыгы, ул башкарылган хәлләр, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләүләрне һәм тыюларны үтәве, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләр һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәү, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәве нәтиҗәләре исәпкә алына.

21.6.4. Муниципаль хезмәткәргә карата коррупцион хокук бозу кылган очракта җәзаны куллану турында актта җәзаны куллану нигезе буларак әлеге Нигезләмәнең 21.1 пунктының 1 яки 2 пунктчалары күрсәтелә.

21.6.5. 7, 21, 23 пунктларында каралган җәзалар муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциячел хокук бозулар кылулары турында мәгълүмат килгән көннән алып алты

айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмэткэрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, ялда булу вакытын һәм коррупциячел хокук бозулар кылынган көннән алып өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча эш вакыты кертелми.

21.6.6. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге тарафыннан тикшерү үткөрү өчен нигез булып язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат тора:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазифаи затлары;

2) сәяси партияләрнең төбәк яки жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган төбәк ижтимагый берләшмәләре;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакуләм мәгълүмат чаралары.

Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге тарафыннан тикшерү үткөрү өчен нигез булып хезмәт итә алмый.

21.6.7. Тикшерү узганчы, хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге муниципаль хезмәткәрдән аңлатманы язма рәвештә таләп итәргә тиеш. Әгәр ике эш көне тәмамлангач, муниципаль хезмәткәрләргә аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәрләргә аңлатма бирмәү тикшерү үткөрү өчен киртә түгел.

21.6.8. Әлеге Нигезләмәнең 7,7 һәм 7,8 пунктларында каралган хокук бозу башкарылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссиягә хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тапшырыла, ул яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) дисциплинар түләтүне куллану буенча тәкъдимнәр эзерли.

Муниципаль хезмәткәрләргә тикшерү нәтижәләре турында доклад башка хокук бозган очракта, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тапшырыла.

21.6.9. Әлеге Нигезләмәнең 7, 21 һәм 23 статьяларында каралган түләтүләргә кулланганда, муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциячел хокук бозуның характеры, аның авырлыгы, ул башкарылган хәлләр, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләүләргә һәм тыюларны үтәве, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләр һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәве, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәве нәтижәләре исәпкә алына.

21.6.10. Әлеге Нигезләмәнең 7, 21 һәм 23 статьяларында каралган түләтүләр муниципаль хезмәткәрләргә коррупциячел хокук бозу ачыкланган көннән алып бер айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксыз булу чорын, аның отпускта булуы чорын, нигезле сәбәпләр аркасында аның хезмәттә булмавы башка очракларын, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү уздыру һәм күрсәтелгән тикшерү материалларын муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләргә үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тарафыннан карау вакытын исәпкә алмаганда кулланыла. Бу чакта ришвәтчелек буенча хокук бозу кылынган көннән алып алты айдан да соңга калмыйча түләтү кулланылырга тиеш.

21.6.11. Муниципаль хезмәткәргә карата коррупциячел хокук бозу кылган очракта, түләтүне куллануға нигез буларак, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 21.1 статьясындагы 1 яки 2 өлеше күрсәтелә.

21.6.12. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозу һәм аларның нигезләмәләре бозылган норматив хокукый актлар күрсәтелгән жәзаны куллану турында яки муниципаль хезмәткәргә карата мондый жәзаны кулланудан баш тарту турында актың күчәрмәсе, мотивлар күрсәтелеп, тиешле акт чыккан көннән алып өч эш көне дэвамьнда расписка

астында муниципаль хезмәткәргә тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр әлеге расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

21.6.13. Жәза федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә шикаять ителергә мөмкин.

21.6.14. Әгәр муниципаль хезмәткәр түләтелгән көннән алың бер ел эчендә әлеге Нигезләмәнең 21.1 пункттында каралган дисциплинар түләтүгә дучар ителмәгән булса, ул түләтелмәгән дип санала.

21.6.15. Эшкә алучының (эш бирүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән әлеге Нигезләмәнең 21 статьясындагы 21.4 пункттында каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча, муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы буенча яисә аның турыдан-туры житәкчесенең үтенечнамәсе буенча, дисциплинар түләтүне гамәлдән чыгарырга хокуклы.

22. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

22.1. Муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфай бурычларын уңышлы һәм намуслы үтәгәнә, намуслы хезмәте, аеруча мөһим биремнәрне үтәгәнә һәм катлаулылыгы өчен түбәндәге бүләкләү төрләре билгеләнә:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә акчалата бүләкләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) жирле үзидарә органнары билгеләгән мактау грамотасы яисә бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль берәмлек уставында һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүләкләүнең бүтән төрләре.

22.2. Дәүләт бүләкләре белән бүләкләүдән тыш, бүләкләүләр куллану тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары, Жирлек Уставы нигезендә билгеләнә.

22.3 Бүләкләүләр муниципаль хезмәткәр хезмәте уза торган жирле үзидарә органының, муниципаль органның хокукый акты дип игълан ителә.

22.4. Дисциплинар жәзасы алынмаган муниципаль хезмәткәрләргә бүләкләү мөмкин түгел.

23. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру

23.1. Күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дегъва кылучы гражданныр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр дәүләт гражданны хезмәткәрләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән срокларда һәм форма буенча тапшырыла.

Хәрби хезмәткә чакырылучы гражданныр үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырмыйлар.

23.1.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенең чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында дәүләт гражданны хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен

билгелэнгән тәртиптә һәм рәвештә чыгымнары турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

23.1.2. Муниципаль хезмәткәр, аның хатыны (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда каралган, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы субъектларының законнары һәм башка норматив хокукый актлары белән гамәлгә ашырыла.

23.2. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан элге Нигезләмә башлыгына ярашлы рәвештә бирелә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматлар, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматларга кертелмәсә, конфиденциаль характердагы мәгълүмат булып тора.

23.3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яки билгеләү өчен, дини яки башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган рәвештә иганәләр (взнослар) жьё өчен керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматларны куллану рөхсәт ителми.

23.4. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматны ачуда яки бу мәгълүматларны Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда куллануда гаепле булган затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

23.5. Муниципаль хезмәткәрләргә үз керемнәре, мөлкәте турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, мондый белешмәләргә мәжбүри тапшыру яки белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләргә тапшырмау муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

23.6. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъва кылучы гражданнар тарафыннан күрсәтелә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләргә дәрәслеген һәм тулылыгын, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан күрсәтелә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләргә дәрәслеген һәм тулылыгын тикшерү Россия Федерациясенә норматив хокукый актларына ярашлы рәвештә муниципаль хезмәткә кәргәндә гражданнар тарафыннан тапшырыла торган мәгълүматларның тулылыгы, муниципаль хезмәткәрләрнең «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары белән билгелэнгән мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләргә, чикләүләргә һәм тьколарны үтәве Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары белән билгелэнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

23.7. Банк, салым яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләргә тапшыру турында запрослар, тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданнарга, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, хатыннарына (ирләренә) һәм балигъ булмаган балаларының муниципаль органнар мәнфәгатьләрендә мондый гражданнар һәм муниципаль хезмәткәрләрнең балаларын биләүне дөгъвалаучы гражданнарга карата оператив-эзләү чаралары уздыру турында хокук саклау органнарына запрослар Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгелэнгән тәртиптә Татарстан Республикасының югары вазыйфаи затлары тарафыннан жибәрелә.

23.8 «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендәге сайтлар һәм (яки) сайт битләре адреслары турында мәгълүмат, анда муниципаль хезмәт вазыйфасына дөгъва

